

ŠPANSKI REBELI SE NAHAJAJO PRED MALAGO

Fašisti se pripravljajo, da naskočijo to drugo največje pristaniško mesto v Španiji, ki je v vladnih rokah.

GIBRALTAR. — Čete fašističnega generala Gonzala Queipa de Llane, ki prodirajo vzdolž andaluške obale, so se večeraj približale na sedemnajst milj približno na drugo največje pristaniško mesto v Španiji — (največje je Barcelona) in ima 200 tisoč prebivalcev.

Pred dnevi je rebelna armada gen. Llane zavzela mesto Marnella, ki šteje 9 tisoč prebivalcev in se je smatralo za najbolj utrjeno vladno postojanko med Malago in prodirajočimi fašisti. Marbella se nahaja štiriinajst milj od Fuengirola. To mesto je znano kot "španska Riviera".

MADRID. — Vladni miličniki oblegajo oddelek fašističnih rebelov, ki so zasedli poslopje klinične bolnišnice v severozahodnem delu mesta. Rebebi so utegnili v gornjih nadstropjih bolnišnice in ne morejo uiti, ker so miličniki razstrelili stopnice pod njimi. Sinoči so se rebeli še držali vzlic silnemu ognju iz strojnih pušk: Toda nahajajo se v obupni zagati.

PARIZ. — Neidentificirano letalo je večeraj napadlo francoski torpedni rušilec Maille Breze, ko je plul blizu španske sredozemske obale. Letalo je spustilo na francosko bojno ladjo šest bomb, ki so pa brez škode eksplodirale v morju.

RIM. — Hitlerjev glavni pomočnik gen. Herman Wilhelm Goering, ki je imel te dni važno konferenco z Mussolinijem, je sinoči v Rimu izjavil, da se naglo bliža čas, ko se bosta pomejala v Evropi fašizem in komunizem. "Velika preskušnja bo pokazala, kateri izmed teh dveh bo zagospodoval nad Evropo", je izjavil Goering na sestanku Nemškega kluba v Rimu. Italijanski tisk je to njegovo izjavo zamolčal in molk je bil zapovedan tudi navzočim nemškimi časnikarjem.

LONDON. — Načrt nevtralnostnega odbora za strogo kontrolo uvoza orožja in municije v Španijo je toliko kot v vodi. Rebelni general Franco je namreč odgovoril na način, ki skoro ne dopušča dvoma, da on noče take kontrole.

PARIZ. — Francoska vlada je dala razumeti, da ne bo sprejela nemško-italijanskih poveljstev z ozirom na popolno u-stavitve vsake, tudi indirektno finančne pomoči španski vladi. Francoska vlada pravi, da je taka prepoved pod demokratično vlado nemogoča.

Direktorska seja V sredo se vrši seja direktorja Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. Pričetek ob 7:30 zvečer. Vse nove in stare direktorje in gospodinjke odsek se pozivlja, da se udeležijo te važne seje. — Odbor.

Po šestih mesecih civilne vojne v Španiji

Cena, ki jo je že morala plačati Španija za bratomorni boj, je strahotna: 250 tisoč smrtnih žrtev in polovica narodnega premoženja uničenega!

MADRID. — Šest mesecev bratomornega klanja je stalo Španijo doslej najmanj 250 tisoč človeških smrtnih žrtev, poleg tega pa je bilo uničenega najmanj polovico njenega premoženja (domovi, tovarne, železnice, oljčni nasadi, javna poslopja itd.) in konca krvavega civilnega konflikta ni še videti! Boj se nadaljuje, v deželo prihajajo nadaljni tovori letal, topov, strojnice, municije in prostovoljcev...

Revolucija je izbruhnila v španskem Maroku ponoči 17. julija. Vojaštvo pod poveljstvom generala Francisca Franca, kateremu so se takoj pridružili fašistični, monarhisti in klerikalni elementi, se je dvignilo z orožjem v rokah proti ljudski vladi v Madridu, ki je maroško vojaško revolto podcenjevala ter oklevala, dokler se požar revolte razširil iz Afrike v Španijo. Sledili so vojaško-fašistični upori v Pamploni, Saragossi, Burgosu, Oviedu, Segoviji in v Cadizu. Republika je bila v resni nevarnosti vsled neodločnosti tedanje vlade in če bi bili fašisti malo bolje pripravljeni in če bi bili znali situacije prav izrabiti, bi bila revolta uspela in Španija bi bila dobila vojaško-fašistično diktaturo. Toda fašisti niso bili dovolj pripravljeni in so zamudili mnogo lepih priložnosti. Medtem je vlada prišla k sebi in začela organizirati odpor. To se ji je posrečilo s pomočjo različnih delavskih organizacij — republikancev, socializmov, komunistov, sindikalistov in anarhistov —, ki so polagoma prevzele položaj v svoje roke.

Boj je bil prve mesece zelo neenak. Vlada je imela dovolj ljudi, ki pa niso znali rabiti orožja in so jim bile zahteve modernega vojskovanja čisto tuje; Franco pa je imel razmeroma majhno, toda dobro opremljeno, izvedbano in disciplinirano armado, v kateri so prevladovali maroški vojaki in tujski legijonarji.

Kaj je sledilo, je znano. Franco je dobil nadaljne čete iz Afrike, Italije in Nemčije; slednji sta ga začeli na debelo zalagati z modernim vojnimi materiali in tankov. S to silo se je Franco prebil do Madrida. Tu se je moral ustaviti. In tu že tri mesece buta ob madridske obrambne vrste, ki so dobile pomoč — orožje, letala, municijo in brambovce — tudi od zunaj, iz Rusije, Francije in od drugod, vključivši Ameriko. Boji za Madrid so doslej zahtevali že sto tisoč človeških žrtev (mrtvih in ranjenih) med vojaštvom in civilisti. Koliko jih bo še padlo, nihče ne ve.

Po šestih mesecih civilne vojne kontrolira Franco popolnoma ali deloma 36 provinc in španski Maroko, Kanarske otoke, Beleari in špansko Gvinejo; vlada pa kontrolira 18 provinc in otok Minorco v belearski otoški skupini in del pokrajine ob Biskajskem zalivu. V tem pogledu zadnje mesece, ko so divjali najhujši boji, ni bilo nobenih važnih sprememb.

Opazovalci smatrajo, da je (Dalje na 2. str.)

Boj avtnih delavcev v Clevelandu

Uradna poročila in obvestila iz urada slovenske sekcije stavkovnega odbora.

Seja deklet in žena se vrši danes ob 7 zvečer v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Vse one, katere so pripravljene delati v kuhinji v sredo, ko bo slovenski dan v starem poštnem poslopju, so vabljene, da se sestanka gotovo udeležijo.

V četrtek 21. januarja ob 2. popoldne se pa vrši seja unij-skih članic ženske unije 45 U. A. W. (zaprtja seja) v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Dolžnost vseh je, da ste gotovo navzoče.

Slovenski dan, kateri se vrši jutri v starem poštnem poslopju, kaže, da bo posebno zanimiv. Agilnost naših rojakinj in velikodušni darovi naših trgovcev in posameznikov, kateri so dali jestvine i. t. d., so pripomogli do tega. Da pa bo dan zavřen tudi v kulturnem oziru, so priskočili na pomoč naši pevci in godbeniki in sicer: godba igra ves dan v predsedkih, pevski zbor "Slovan" in soc. zbor "Zarja", nadalje solisti Louis Pecjak, Louis Belle in Frank Plut. Vabljeni so vsi Slovenci, da vas celi dan večje število v prostorih stare poste na 14705 St. Clair Ave., zvečer pa je naša dolžnost, da napolnimo prostore da bo boljši vzgled javnosti napram našemu gibanju ker v stavki igramo Slovenci veliko in važno vlogo, zato je potrebno, da se pokažemo in uveljavimo.

Navzlic vsem nakanam delodajalcev in njih predsednikov imamo naši organizatorji dober uspeh v pridobivanju novih članov. Zadnje dneve so pridobili spet večje število naših delavcev za unijo, kar je za nas zelo dobro znamenje — le tako naprej in pristopite se tisti, kateri dosedaj tega niste storili; spoznanje da smo koncem konce vsi skupaj zatirana masa po dobičkaželjnih birokratskih delodajalcih, prihaja na višek narešega razumevanja, kar bo v korist sebi in bližnjemu in tako bo izginila črnaoka nevošljivost med delavstvom in začela prevladati solidarnost. Dobra beseda najde lepo mesto.

Sinoči se je vršil ples in varetetni program v Slov. Del. Domu na Waterloo Rd. in bil je zelo dobro obiskan od članstva in simpatičarjev. Plesalo se je kar v obeh dvoranah in občinstvo oziroma plesalci so se lepo in mirno obnašali, kar nam da misli da naše delavstvo postaja zelo olikovano, dostopno za vsako družbo in lahko upravičeno zahteva, da se z njim ravna pravično in človeško, kar je dobro, da demonstriramo v javnosti, od katerega pridobimo javno priznanje.

Izredna seja Članstvo društva Cvetoči Nobile, št. 450 SNPJ, je prošeno, da se udeležijo nocoj ob 7. izvanredne seje pri tajniku, da se ukrene vse potrebno glede pogreba Franka Zalažnika.

Novo podjetje Te dni otvorita na 6104 St. Clair ave., poleg Slapnikove cvetličarne dobro poznana John Sušnik in Jerry Bohinc trgovino z električnimi predmeti in pohištvo. Novo podjetje se bo imenovalo Norwood Appliances and Furniture Co. Mr. Sušnik je bil dosedaj prodajalec pri Krenzlar Furniture, Jerry Bohinc pa prodajni poslovodja pri Mandel Hardware.

Zadušnica Jutri zjutraj ob 8. se bo v cerkvi sv. Kristine brala zadušnica za pokojnim Matevžem Goriškom.

Pozdravi Iz Sea Island Beacha, Georgia, nam je poslal razglednico s pozdravi znani gostilničar z zapadne strani Joe Hartman, ki je na potu domov.

Konferenca v Detroitu se je razbila

Sestanek je trajal pičlih pet minut. General Motors se noče pogajati, dokler so stavkarji v tovarnah. Homer Martin pravi, da smatra, da je korporacija prelomila dano besedo in uničila dogovor

Gov. Murphy je odpotoval v Washington, da se posvetuje z delavsko tajnico in McGradyjem.

ZADNJE VESTI

DETROIT. — Policija, oborožena s plinskimi bombami, je danes zjutraj posredovala v praskah pred tovarno Briggs Manufacturing na Meldrum Ave., kjer je prišlo do spopadov med piketi in delavci, ki so šli v tovarno. Do spopadov je prišlo tekom demonstracij, katerih se je udeležilo približno tisoč piketov. Tovarna, v kateri izdelujejo ogrodja za avtomobile izdelka Lincoln-Zephyr, je bila zaprta pred dvema tednoma, ko je izbruhnila "sedeča stavka." Policija je ločila pikete in stavkokaze in piketiranje je spet postalo mirno.

DETROIT. — Večeraj dopoldne ob enajstih se je imela začetni mirovna konferenca med predstavnikoma avtne korporacije General Motors in unije avtnih delavcev, ki je imela trajati do petnajst dni; in začela se je, le da je trajala samo pičlih pet minut.

Predsednik avtne unije Homer Martin, prvi podpredsednik unije Wynham Mortier in John Brophy od Lewisovega industrijskega odbora so prišli v palačo General Motors, kjer se je imela vršiti konferenca, točno ob enajstih dopoldne ter se sestati s Knudsenom in dvema drugima predstavnikoma korporacije. Pet minut pozneje so se že razšli in Homer Martin je povedal reporterjem: "Konferenca je preklcana."

Korporacija je odklonila pogajanja z unijo, ker stavkarji niso zapustili tovarn št. 1 in 2 v Flintu, Mich. Unijski strateški odbor pa je že v nedeljo obdolžil korporacijo, da skuša zahrbtno izigrati delavce in unijo in da je s tem prelomila v petek sklenjeno pogodbo, v kateri se je zavezala, da ne bo intrigirala proti uniji, dokler bodo trajala pogajanja.

V nedeljo je bilo že vse pripravljeno za evakuacijo obeh tovarn v Flintu, ko je začel dobivati unijski odbor poročila, ki so zgovorno pripovedovala, da s General Motors ne namerava držati določb petkovega dogovora. Korporacija je objavila brki stojijo na straži, je precej dolg čas in ravno tako onim, ki čakajo, da pridejo na vrsto. Zato smo se zavzeli, da jih nekoliko razvedrimo. Koncert se prične kmalu po 8. uri zvečer. Pridite poslušat.

Pivk umrl Danes je preminul v mestni bolnišnici Frank Pivk, samski in star 49 let, stanujoč na 1235 East 175 Street. Pogreb ima v oskrbi želeto pogrebni zavod. Podrobnosti poročamo jutri.

Cerkev bi morala voditi, pravi misijonar

Pred kratkim se je mudil v Clevelandu dr. E. Stanley Jones, metodistovski misijonar v Aziji, ki je svarilno opozoril, da se v Ameriki skuša združiti veliki business, fašizem in krščanske cerkve proti komunizmu. Dr. Jones je izjavil, da je današnji svet priča razsulu omajane družabnega reda in da bo morala cerkev prevzeti vodstvo, če hoče, da se človeške in socialne potrebe reši usode, kakršna jih je doletela v Rusiji in drugih deželah. "Religija širom sveta se nahaja pred sodnim stolom", je nadalje izjavil metodistovski misijonar. "Če se hoče ohraniti, mora biti zmognana prilagoditi se novim razmeram, da bo mogla živeti v dobi intelektualne radoznalosti. Spoznati mora, da v resnici ni nobenega spora med vero in znanostjo. Cerkev mora biti zmognata ustvariti boljši socialni red."

"Složne sestre" pri Cankarjevi ustanovi

Tajnica društva "Složne sestre", št. 120 SSPZ, Agnes Jerič, nam je večeraj povedala, da so članice tega društva na svoji zadnji seji sklenile pristopiti k Cankarjevi ustanovi ter plačati deset dolarjev v ustanovni fond, obenem pa so obljubile prispevati mesečno en dolar v tiskovni fond in takoj plačati 3 dolarje za prve tri mesece letošnjega leta. Mrs. Jerič je društveni sklep že izvršila in Cankarjeva ustanova je na boljšem za 13 dolarjev in za enega novega člana. "Složnim sestram" se v imenu Cankarjeve ustanove iskreno zahvaljujemo, želeč, da bi jih društva in posamezniki, ki niso še prišli zraven, posnemali.

Nesreča pri sekanju koruznice

Mrs. Jennie Shivitz iz Nobla, O., nam poroča, da je pretekli četrtek njen 11-letni sin Edward po nesreči skoro odsekala dva prsta svojemu petletnemu bratcu Willieju. Mati je poslala Edwarda v hlev, da bi nasekal koruznice za krave, ker je sama šivala in ni utegnila, Willie pa je stekel za bratom, da mu bo podajal koruzna stebila. Kmalu pa sta oba prijokala nazaj in mati se videla, da je imel mali Willie dva prsta na roki presekana. Odpeljala ga je k dr. Skurju, ki je malčku nudil zdravniško pomoč. Malčkovi prsti se dobro celijo.

Collinwoodski most

Te dni so naposled začeli s popravilnimi deli na mostu preko proge železnice New York Central na Vzhodni 152. cesti, ki je bil v tako slabem stanju, da so ga morali pred meseci zapreti za cestno-železniški promet in je bil vzhodni del Collinwooda od tedaj brez cestno-železniške zveze.

Propast bega Guttenberga

Letos je minilo trideset let, odkar je kraljevina Crna gora dobila narodno skupščino. Pričetek ustavnega življenja v Crni gori je rodil marsikatero šaljivo prigodo. Črnogorski šaljivec Nikac od Rovina je parlamentarizem svoje ožje domovine opisal v vrsti podlistkov pod naslovom "Djetič u parlamentu." V naslednjem podlistku pa opisuje pričetek in posledico tiskovnih borb v Crni gori:

Leta 1905. je Gospodar podaril Crni gori ustavo in kmalu potem so se začele v deželi organizirati politične stranke. Prvi so se organizirali demokrati "narodnjaki," potem konservativci, ki so se kot legitimisti razglasili za "pravaše". In eni kakor drugi so pričeli tako po črnogorsko: kdo bo prvi to, kdo ono drugo? Najbolj so pa tekmovali v tem, kdo bo prvi začel izdajati list. Tekmovanje je bilo prilično takšno kakor svoj čas v bitki: kdo bo prvi odsekal turško glavo ali planil v turški rov.

Narodnjaki so bili okretnejši in podjetnejši in so v Nikšiću začeli izdajati list "Narodna misel." Kot opozicija so pričeli pisati proti vladi, a bogme po malem tudi proti Gospodarju. Tako danes, tako jutri. Zasmehuje in grdi "Narodna misel" ministre kakor serdarje, vojvode kakor velike sodnike — skratka, vse, kar je smatrala za škodljivo in nazadnjaško. Narodnjakom je to bilo všeč, list so kupovali kakor na sejmu in so rasli v veselju. Pravaši pa so stiskali ustne in škrtali z zobmi.

Vlada in cetinjska vlastela sta to izpočetka trpefi. Ko pa sta videli, da postajajo narodnjaki vsak dan objestnejši in odločnejši, so ministri sklenili razbiti jim tiskarno in list ustavititi.

Le kako naj se to izvede? S Cetinja naročijo svojima zvestima prišastema: komandirju Gjuro Jovoviću, da povede 100 do 200 Čevljanov, in komandirju Bošku Mijuškoviću, da tudi on povede toliko Pjštivcev — pa naj skupno udarijo na tiskarno in jo razrušijo. Oba komandirja sta prevzela nalogo, zbrala nad 200 mož in jim razložila, kako "Narodna misel" piše proti vladi in Gospodarju in kako tega ni nikjer na svetu, potem pa še, da je v resnici treba list in tiskarno razrušiti, da se tako zvesti izkažejo vladi in Gospodarju. Razdražila sta tako svojemu v pripravila obe plemei za pohod. Pa so odkorakali v Nikšiv. Komandir Jovović je dospel prvi in udaril na tiskarno.

Nastal je vik in krik, začeli

so razbijati zaboje in razmetavatičke. Komandir Gjuro je stopil prvi v uredništvo lista. Ko opazi v nekem kotu veliko poprsje Guttenbergovo, vpraša slugo, ki se je prikazal na pragu:

— Kdo je ta poganski sin?
— To je Guttenberg . . . oni, ki je izumil tiskarno! — odgovori preplašeni sluga.

Ob tej beedi potegne komandir Gjuro jatagan in — sek! — odseka Guttenbergu glavo. Bogme, ono glavo iz mavca zgrabi potem z obema rokama in zmagoslavno pohiti med svoje plemenike, vzklikajoč:

— Čevljani, bratje, to je glava bega Guttenberga. Pesem je takoj nastala: Čudna čuda delajo Čevljani, a največja komandir njih Gjuro. Z jataganom v belih svojih rokah

je posekal begu Guttenberga Ruso glavo mu je sam odrezal da jo pošlje vladi na Cetinje.

Tačas prispejo tudi Pješivci, ki so se nekoliko zakasnili. Ko čujejo, da so Čevljani že posekali največjega junaka tiskarne, bega Guttenberga, se jim stori inako, da bi vsakemu količek položil popreko v prsi. Njihov junaški ponos je užaljen. Nekaj je treba storiti. Pa začno Pješivci lomiti, prevračati in razbijati po tiskarni, karkoli najdejo, da bi tako tudi oni postali deležni junaške slave. Po vseh oddelkih tiskarne je vse polomljeno in pometano — samo velik štedilnik je še ostal na mestu. Eden izmed Pješivcev opazi ta "šparet" pa ker ga še svoj živ dan ni videl, meni, da je to tista nesrečna tiskarna in krikne na ves glas:

— Ha, kdor je Pješivce! Tu je tiskarna!

Na ta bojni krik pomislijo tudi ostali, da je to nemara res nesrečna tiskarna. Popadejo štedilnik in ga s pesmijo in veseljem ponoso v Pješivce. O, pa ne samo štedilnika, tudi polno košaro nekakšnih porabljenih rokopisov in nekaj starih števil "Narodne misli" odneso s seboj kot bojni plen.

Ko prispejo v vas, nagovori poveljnik Boško Mijušković takole svoje junake:

— Bratje Pješivci! Čevljani so posekali bega Guttenberga, mi pa smo zarobili tiskarno. Čevljanom je zdaj lažje kakor nam, ker je beg Guttenberg padel pod njihovo roko in so njegovo glavo odnesli na Cetinje. Bati se je, da ne udarijo na nas tudi oni iz Nikšića in da nam ne prevzamejo tiskarne. Bedimo ubogljivi, pa postavi-

mo nekoliko oboroženih mož na stražo. Ali je prav tako?

— Prav, kako da ne. Tako in ne drugače! — odvrnejo vsi v en glas.

Rečeno, storjeno. Izbero nekaj mož in postavijo stražo. Skozi pješivske vasi gre kakor blisk novica. Kar je živoga, hoče videti zaplenjeno tiskarno, pravilno: štedilnik.

Ze se je mračilo, ko pristopi osemletno dečko, ki je ves dan pasel ovce pa je pred večer prišel v vas, da vidi junaški plen. Fantiček postopa okrog štedilnika in ga pozorno ogleduje. Star Pješivce opazuje fantiča in mu reče:

— Beži, dečko! Lahko te ugrizne . . . lahko te pa tudi spravi v liste!

Dečko odskoči pa se spet približa se zagleda v štedilnik in pravi:

— Pa ima noge!

— Ima jih, ima! — potrdi strazar.

Drugi Pješivce, ki je stal bli-

(Anka Kranjčec — O. P.)

ŽENA KORAKA

Posebno danes, v času, ko ekonomska kriza in vedno večja vojna nevarnost pritiska celi svet, se tudi pri nas prebujata žena k odporu. Ona zahteva pravico sodelovanja v reševanju vseh življenjskih vprašanj, pravico ugovaranja, kadar se kroji njena usoda ter usoda njenih sinov. O tem pričajo neštevilni sestanki in zborovanja v deželi in tudi njeno zavzemanje v vseh gibanjih za svobodo in pravico, ramo ob rami z možmi. Splošno je znano, kako je žena tlačena v današnji družbi, kako krivičen je njen položaj. Ona, ki poleg svoje profesije in hišnih del mora roditi in odgajati novo generacijo, torej nosi dvojno težo in dvojne dolžnosti, ima pa le polovične pravice. Kmečka žena in gospodinja, katero po besedah ene njene sodružice delavke dela od zore do mraka, nima pravice odločevanja z lastnino, katero si pridobiva skupno z možem, niti pravice si obdržati svoje otroke pri sebi v slučaju ločitve.

Delavka, katera pri tridesetletniški plači moža zastruplja svoje zdravje in zdravje potomcev v nehigijenskih delavnicah, nima kje dojeti svojega otroka, nima pravice sodelovanja v političnem življenju, da dvigne svoj glas v obrambo tega otroka in lastne eksistence. Zraven neznošnega pritiska, katerega podnaša kot pripadnica svojega razreda, je žena delavka brez pravice tudi kot spol.

Proti vsem tem krivicam vstaja danes žena, v kolikor se ni čisto dotolčena ali uspavana s pobožnimi odpovedmi. Na njen poti k osvoboditvi, v njenem boju za boljše in bolj človeške

zu, hoče dečka ohrabriti, da se ne bi bal mrtve stvari in mu reče:

— Le pristopi, živ ostaneš, svobodno, ne boj se!

Mali se ojuatači, pristopi k štedilniku in takoj začne vrtati po njem. Vrta, vrta, pa nekako zadene, da se odpro vrata štedilnika — in tisti mah izpade nekaj števil "Narodne misli." Komaj tu ugleda strazar, krikne iz junaškega grla:

— Ne daj, kdor je Pješivce! Glej na vraga, spet izhaja!

Ze je hrabri Pješivce tudi snel puško z ramena in pomeril naravnost v štedilnik: tres, bum!

Na krik in pok prihitijo Pješivci z orožjem. Komaj začujejo, da je začela "Narodna misel" pravkar spet izhajati, pomerijo vsi v štedilnik, streljajo kakor v vojski in ga preluknjajo kakor rešeto.

Iz te slavne dobe je ostala pesem, ki pravi:

Guttenberga so Čevljani ubili, a Pješivci so štedilnik ulovili . . .

pogoje ji grozijo nevarnosti raznih zablod in oddaljevanja od edino prave poti. Po pravici zagrenjena ali nezavedna žena bo v drugem spolu videla svojega največjega sovražnika — v možu kot v svojem najbližjem tlačitelju. Tako se je zgodilo, da so prvi boji za volilno pravico (na Angleškem sufradžete koncem prejšnjega stoletja) večkrat dobili obliko boja spolov. Starejši feminizem (žensko gibanje) še ni poznal prave vzroke izkoriščanja žene in njene delovne moči v svrhu pritiska na mezde moških, niti je poznal prave povzročitelje, kateri so preprečevali, da se ta položaj spremeni. Obstoje žene, katere še danes ne vedo, da bojna fronta ne deli ljudi po spolu, niti rasah, kakor bi to hoteli fašisti dokazati z namenom, da raztepejo zedinjene moči vseh potlačenižen in mož. Kakšna je bila posledica zablode in neorientiranosti feministinj? V nekaterih državah so si žene priborile volilno pravico, dosegle so gotova izboljšanja in olajšanja, ali je v glavnem socialni red in po temu zunanja politika — politika vojn in nacionalnega tlačanja — ostala ista. V Hitlerjevi Nemčiji so žene s svojimi glasovi precej prispevale k temu, da je fašistični režim prišel na oblast, ravno tako so v Španiji žene pripomogle zmagi klerofašizma. Slično je bilo tudi v Avstriji.

Kaj se da iz tega zaključiti? Mar žene niso sposobne presojanja politične situacije? Mar ti primeri ne govore to, da žena ni sposobna se okoristiti s političnimi pravicami? Ne, ti primeri nam dovolj jasno govore,

da so še v mnogih državah žene nezrele, nepresvetljene in neorientirane, ter da se države nasvetov svojih dosedanjih voditeljev in učiteljev: duhovščine ali pa močno blesteče fašistične propagande. Na poti do njednega osvobojenja stoji pred ženo njen sovražnik, kateri je istočasno sovražnik vseh tlačenižen, s svojimi pomagači, fašizmom in klerikalizmom, kateri hočejo ta silen naval doigo tlačene energije zaustaviti, da si jo napeljejo na svoje mlino.

Kaj nudi ženi klerikalizem, katoliška cerkev? Cerkev sicer priznava ženino trpljenje, ali namestu da ženo podpre v vstvarjanju boljših življenjskih pogojev, veliča cerkev pogosto ženino žrtvovanje, obljublja jo ji za nagrado krono večnega življenja na drugem svetu. Podoba matere božje mučenice, katera brez razumevanja ali v pokorni veri gleda trpljenje svoje sina — to je krščanski ideal žene, a ne žena, odločnih in zavedajočih se ciljev, za katere se borijo njih otroci.

Cerkvene organizacije so bile stoletja edine ženske družbe, v katere so možje puščali svoje žene. Vedeli so, da se jim bodo povrnile pokorne in pripravljene sprejeti na sebe breme. Te družbe so nudile ženam namesto prosvete, malenkost cenene

romantike in lepote, katera jim je pripomogla k temu, da pozabijo za kratek čas kdaj se je resnično zavzemala za obrambo pravih ljudskih in ženskih interesov za socialno pravico in svetovni mir. Na kraju je vendar cerkev vedno blagoslavljala orožje v vojnah. Od križarskih vojn pa do vojne v Abesiniji. Vlogo, ki jo cerkev, zaščitnica tlačenižen, igra v državljanski vojni v Španiji, tudi ni prijazna bednemu ljudstvu.

(Dalje prihodnjič)

The 7 Kraft Cheese Spreads

now in new-design Swankyswig glasses!

Sparkling glasses strewn with bright stars . . . the new Swankyswigs. You'll want to collect a whole set. And while you're doing it, get acquainted with all seven of the delicious Kraft Cheese Spreads. They're marvelous for sandwiches, salads and appetizers.

OLD PEOPLE find way to keep breath wholesome

Halitosis (bad breath) quickly yields to Listerine, safe antiseptic and deodorant

Either because of stomach disturbances, food fermentation, or the wearing of false teeth, old people frequently have halitosis (bad breath). No wonder others consider them a nuisance.

But now Science has found that the regular use of Listerine will often overcome offensive mouth odors due to the fermentation of tiny bits of food on mouth, teeth, or dental plate surfaces.

This safe antiseptic and quick deodorant works quickly. It cleanses mouth, teeth, and gum surfaces. Halts fermentation and putrefaction, a major cause of odors, and then counteracts the odors themselves.

Try using Listerine every two or three days. See how much more wholesome it leaves your mouth. How it sweetens your breath. Lambert Pharmaceutical Co., St. Louis, Mo.

Don't offend others - Check halitosis with LISTERINE

Sews FORWARD OR BACKWARD

Makes the same perfect Singer stitch in either direction. Little lever changes direction instantly, and regulates exact number of stitches per inch. Darns, embroiders like magic. Winds bobbin as you sew. Large capacity round bobbin. Light running. New model stand and cabinet. Surprisingly low in price. Easy terms.

SINGER

Erasmus Gorshe
1030 East 66th Place
Corner St. Clair
HEnd. 4245

PREČITAJTE in TAKOJ SPOROCITE

svoje ime, naslov, poklic in tel. štev.

DA TUDI VAŠE IME UVRSTI KLASIFICIRANI

ISČEJO SE POVERJENCI za nabiranje podatkov v vsaki klenitvi. Dostojen zahtevak ob malom trudu za zanesljivo, inteligentno in pazljivo osebo. **PIŠITE!**

NARODNI ADRESAR
AMERIKIH
HRVATOV-SLOVENCEV-SRBOV

156 Fifth Ave. **IVAN MLADINEC** Urednik New York, NY

Vsem Slovincem,

ki čitajo angleško, kakor tudi staršem, ki želijo dati svojim odraslim sinovim in hčeram v roke dobro knjigo, priporočam

krasno novo povest

Grandsons
(VNUKI)

KATERO JE SPISAL
Louis Adamic

Avtor 'The Native's Return,' 'Laughing in the Jungle' in 'Dynamite'

To je povest treh vnukov slovenskega izseljenca v Ameriki.

Cena lepo vezani knjigi obsegajoči 371 strani, je \$2.50.

NAROCILA SPREJEMA

ENAKOPRAVNOST
6231 ST. CLAIR AVE. — — — — CLEVELAND, OHIO

LIFE'S BYWAYS

KING COUNTY, WASHINGTON STATE'S NEW JAIL HOUSE IS SO COMFORTABLE THAT PRISONERS CHARGED WITH MINOR CRIMES DON'T WANT TO LEAVE IT.

OH, ISN'T THE BY WARDEN - WHAT ARE WE HAVING FOR DINNER TONIGHT?

AW, HECK! NOT SA USE!

THE POPULATION OF THE U.S. INCREASES AT THE RATE OF ABOUT 1,600,000 A YEAR.

NEW YORK, N.Y., FOUR YEARS IS THE LIMIT OF PERFECT MARITAL HAPPINESS, ACCORDING TO DR. ARTHUR F. PAYNE, PSYCHOLOGIST AT NEW YORK UNIVERSITY.

A KENTUCKY SHERIFF, RETURNING FROM A TRIP - RAN OUT OF GAS - BUT MANAGED TO RIN HIS CAR. FOURTEEN MILES ON CONFISCATED MOONSHINE.

BUT HONEY - AFTER 4 YEARS I COULD SHIP OVER - AND YOU COULD GET YOUR JOB BACK IN THE STEAM LAUNDRY!

SHOW ME THE WAY TO GO HOME. I'LL DRINK A QUART AND AN HOUR AGO.

